

Daqboker
III

00107

No. 3.

Daqbok

for

fangstmann G. Bjärnes

fra

overvintringen i Widesfjard

1933. - 34.

helle følge. Vi tilbake la min fra Passen-
 bay til øvre Hjørthamn hytta i Kowaydalen paa
 5½ time. En arbeider, Sørensen, fra Langgyarbyen
 hadde ~~gjort~~ paa eget initiativ og paa egen be-
 kostning gjort øvre Hjørthamn hytta i godstamm
 likesam det var kjørt av friske vand is og en
 forsynning med kull. Alt det er av uvürderlig
 nytte for fangstmann paa hvis vegne vedkom-
 mende ^{arbeider} ha skal min allerbedste tak.

Vi hvilte os i hytta til om morgenen den 2. mai.
 Vindur var mi stilet av og føret var mi dår-
 ligt, likesam taker hadde skjult hele dalen.

Vi arbeidet os imidlertid sagte man sikkert
 paa den sidste etappe av var vi. Faaker
 blev stann imellom saa tatt at vi hadde
 vanskelig for at orientere os, men efter 3 te-
 ners tung marsj kjendte vi røktükten av
 Langgyarbyen likesam gjennom taker kün-
 ne skimte kanturene av en lastebåt som
 laa ved lastekaien, efter yderligere ½ times
 marsj var vi fremme. For uten ulykkes-
 tilfallet som foranøvent var endur en ar-

067400078

bieder ankaunnet i küllgruben tidligere
paa vinteren, medens 2 andre arbeidere var
døde paa naturlig måte. Küllproduktionen
hadde i denne sesong slått alle tidligere rekor-
der. For at skaffe lager plass for küllmasse
-ne måtte utskibningen begynde tidligere
en nagen aar før. Grunner til den enestaaen-
-de store küllproduktion skyldtes efter hvad ar-
-beiderne fortalte for det første at det laa sær-
-deles godt an for at kamma til küllene, for
det andet iket maskinel drift, for det tredje
har arbeiderne erhvervet større ^{sig} iver efter hvert
og for det fjerde var arbeidstemperat grundet akkord
-systemet, presset endnu nagen grader op.

Den 3. mai var küllbåten "Finger 3."
lastet hvorpaa vi stak til sjøs. Sam-
pasasjerer medfulgte 13 arbeidere, 2 fangst-
-menn og 1 kvinde. Disuten blev vikene av
de 4 døde arbeidere sendt ned med båten.
På Kap Linne stoppet vi en stund me-
-dens der blev først paa land en ny båt og
endel passiant til Devoll og hans assi-

-stent paa fyrlygten. Været over norishavet
var fint og sjøen laa rolig. Ved den Narske
byst blev vi forsinket av tett tåke i ½ dag.
Efter 3½ dagers forløp seg vi for sagte fart
indtil Küllkramen paa nordkamma i
Fransø. Vært kamma vakte en betydelig
opsigt og ansaes for at være en beqvemhet av
de skjeldne, ja mæletene for byens 2 dagblade
sprang an kapp efter nyheter.

Jeg fik atter den fornøiede at hils paa mar-
-kørge i almindelighet og Fransø by i særdeleshet.
Efter at gjensyets glade med kjendinge ^{ne} var
litt avkjølet, svarte jeg paa spørsmål om
jeg og hvorledes det var gåt, at tinnåret var
middels, temperaturen litt inder mit, helbreden-
-god, og fortjenesten liten.

For sesongen 1933-34 overvintret det fangstfolk
paa følgende steder:
Lavøya Brenderinsbag paa Nordaustlandet
3 menn, Vålgborgsbay Kap Furell i Hinlopen-
-strødet 2 menn, Kammubay i Hinlopenstrødet
2. menn, Brangerhuk Bekvik paa nord Svalbard

2 mand, Widdkjord 2 mand, Rødbag 1 mand
Magdalenebag 2 mand, Ny Salsund 2 vagtmænd
Prins Karlsforland 1 mand og 1 kvinde, Alkhar-
net St. Johns bag 2 mand, Dikson bag 1 mand
Klaas B. bag - Passee bag 5 mand, Kap Mor-
ton Kap Linné 1 mand, samt 2 mand som
syrvagtere paa sidstnævnte sted, Kalipsebyen
Bellund 2 mand, Hornsund 2 mand, 1 kvin-
de og 2 gutter i 10-12 aars alderen, og 2 mand
paa Kap Lee paa Sydøstlandet.

Hvilke fangster hver enkelt ekspedition
har faaet er det for tidlig at ha nogen for-
mening om.

Jeg avslutter dagbogen denne gang med
frimødt endel forslag angaaende Svalbard.
Da Røsserne målbevist synes at se sig ind-
paa os østfra, bør staten for at kunne
dem i forkjert sende en overvågnings ekspedi-
tion allerede i indværende besæning til Kong
Karlsøerne og senere til Rips og Storbag på
Nordøstlandet.

Da der frimødt synes at se sig ind-
paa os østfra, bør staten for at kunne

bard og sydøstlandet i den grad at ren-
bestanden er i en sagte men sikker til-
bagegang, forestaar jeg at fredningen av ren-
forlanges endnu i 10 aar og skjærpes paa den
måte at der sættes vagthall i månedene juli
august til 10. september paa Rensdyrlandet og
paa Blaa fjordnes - Kap Lee - Femmåene i Stor-
fjorden. Samt erstatning for den uddæuede ren-
bestand indføres nu i sommer beehare-
inger fra Grønland til Svalbard. Samtidig
bør det ogsaa indføres hennemænd fra Grøn-
land til Svalbard for derved at lokke roven
bort i fra drivis^{en} hvor en stor del utvilsomt
arrkammer.

Kontrollloven angaaende overvågnings eks-
peditioner av 1915 revideres, honoraret for
kontrollmændene nedsættes fra kr. 45.- til
kr. 5.- ekspedition

Skatteloven for Svalbard av 1925 revideres.
Kontrol med ind og udførsel av Præg Jørgensen
ripter med ammunition til og fra Svalbard af-
høves. Fredningen av erfulgt opkøves eller for

andres, da de nu vorende fredningsbestemmelser
helt udelukker dunnfangst hvilket er en betyde-
lig hindring for småfangerne paa Svalbard.
For overvintrende fangstmænd bør alders-
grænsen sættes til 20-60 aar. Kvinder og børn
bør under ingen omstændighed have lov til
at overvintrere paa fangstfelterne.

For at fangstmændene ikke skal udsætte
for udkærlig behandling, magtmisbrug og ut-
nyttelse i spekulationsaie med og kullsel-
skapene paa Svalbard, foreslaar jeg et stat
bygger fangstmændene et passende hus i
eller i nærheden av Langyearbyen, hvor de ha-
vet til at opholde sig paa visse betingelser
samt opstilles av Lysselmændene for Svalbard
i samråd med en eller flere fangstmænd.

Georg Björnnes

